

MAGAZYN MUZEALNY

ISSN 2720-4847 Nr 43 (48) | marzec 2025 | dodatek do „Wiadomości Lubieńskich”

Graficzna uczta

Pavel Hlavaty prezentuje kilka serii grafik inspirowanych twórczością innych artystów – malarzy, poetów, dramatopisarzy

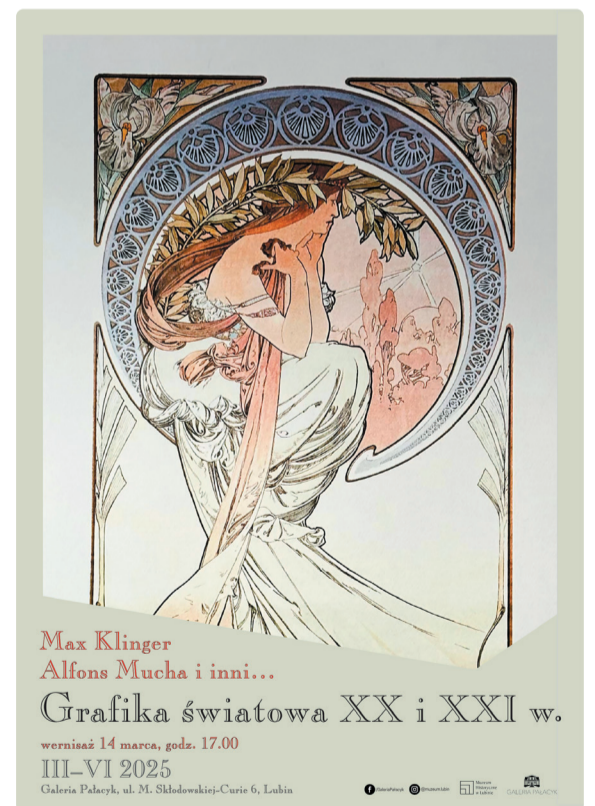
GALERIA PAŁACYK

► Aktualnie prezentowane prace plastyczne w Galerii Pałaców składają się na dwie wystawy. Pierwsza, zatytułowana *Obrazy snów i rzeczywistości*, to prezentacja kilkudziesięciu grafik autorstwa Pavla Hlavatego – wybitnego czeskiego artysty, światowej sławy grafika. Jak określa go belgijski magazyn branżowy „GRAPHIA” – to najpłodniejszy artysta sztuk wizualnych w Europie. Zdobył ponad 50 nagród w międzynarodowych konkursach graficznych. Swe prace wystawiał w Belgii, Francji, Niemczech, Japonii oraz w wielu innych krajach Europy i świata. Brał udział w przygotowaniach artystycznej wizji olimpiady w Barcelonie. W 1991 roku wraz z dwunastoma innymi twórcami reprezentował sztukę czeską na „Paryskim salonie”. W Galerii Pałaców artysta zaprezentuje kilka serii grafik inspirowanych twórczością innych artystów (malarzy, grafików, poetów i dramatopisarzy) oraz konkretną tematyką (symboliczne pejzaże miast polskich, czy prace nacechowane zmysłowością, będące wynikiem fascynacji kobiecością).

Druga część prezentacji *Max Klinger, Alfons Mucha i inni... Grafika światowa XX i XXI w.* składa się z prac wykonanych przez wybitnych twórców, począwszy od okresu symbolizmu, a skończywszy na współczesności. Stanowią one część znanej i cenionej na całym świecie praskiej kolekcji DRIT, której kustoszem jest Pavel Hlavaty. Tematyka zgromadzonych w tej części wystawy dzieł jest bardzo różnorodna. Ich wspólny mianownik jest jeden – wysoka jakość artystyczna.

Fot. Marta Czerniewska

Gdzie zobaczysz wystawy?

 Galeria Pałaców
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 6

 muzem-lubin.pl

 Galeria Pałaców

muzealne social media
znajdziesz nas ...

/MuzeumLubin

/BibliotekaCyfrowaZaglebiaMiedzowego

/ParkLesnyLinowyLubin

/KoniecOkupacjiSowieckiejWPolsce

/ZlotLubin

/LubinskiFestiwal

/Chrobry1000

/GaleriaPalacyk

/WarsztatyMuzeum

/WielkaWojna19141918

Zdarzyło się 100 lat temu

Pożar na Marylebone Road

► 18 marca 1925 roku, krótko po 22.30, ktoś zauważył ogień na dachu trzykondygnacyjnego budynku w londyńskiej dzielnicy Marylebone. Zaalarmowana straż pożarna zjawiała się szybko, ale godzinę później najwyższe piętro budynku przypominało wnętrze pieca, unosyły się nad nim płomienie wysokości kilkunastu metrów. Na miejsce trzeba było ściągać kolejne ekipy gaśnicze, ostatecznie w akcji uczestniczyły dziesiątki wozów strażackich, długość rozciągniętych węży liczone w milach. Krótko po północy ogień pod zawalonym dachem budynku już się nie rozprzestrzenił, a gdy strażacy mogli zacząć opróżniać wnętrza piwnic i parteru, obserwujący akcję gapie (oceniono, że mogło być ich nawet 10 tys.) zaczęli pytać, czy ocalał... król Henryk VIII, książę Wellington lub Charlie Peace.

Budynek przy Marylebone Road mieścił bowiem od prawie 40 lat wystawę figur woskowych Madame Tussaud, jedną z największych atrakcji turystycznych Londynu. Nazywana powszechnie gabinetem, przeniosła się tam ze zbyt ciasnej już siedziby przy sąsiedniej Baker Street (tej od Sherlocka Holmesa) za sprawą Josepha Randalla, wnuka jej założycielki, Anny Marii Grosholtz (1761–1850), uczennicy szwajcarskiego twórcy figur woskowych Phillippe'a Curtiusa.

Po przenosinach z Berna do Paryża zaczęła ona od wykonania figury Woltera. W czasach rewolucji francuskiej stworzyła szereg postaci jej słynnych ofiar, a w 1794 roku odziedziczyła kolekcję swojego mistrza. Z nimi, już jako mężatka, zaczęła objeżdżać Europę, ale skutki wojen napoleońskich sprawiły, że przez pewien czas musiała ograniczyć się do Wielkiej Brytanii i Irlandii, stąd ostatecznie osiadła w Londynie, otwierając muzeum w 1835 roku. Zwiedzających najmocniej przyciągała tam Komnata Grozy (Chamber of Horrors), z figurami niesławnych postaci, takich jak wspomniany Charles Peace, angielski morderca powieszony w 1879 roku. Ponieważ Marie Tussaud i jej potomkowie z wielkim zapałem kolekcjonowali dzieła sztuki i przedmioty związane ze słynnymi ludźmi, spalony budynek był bardziej gabinetem historycznych osobliwości. Choć wiele z nich mogło być fałszyfkami, marcowy pożar strawił unikalny zbiór obrazów i rzeźb z XVIII i XIX wieku, mebli, odzieży (była wśród niej zakrwawiona koszula zamordowanego w 1610 roku króla Francji Henryka IV) i różnych drobnych przedmiotów. Zniszczeniu uległa bezcenna kolekcja napoleońska, od zęba cesarza do trzech powozów, których na pewno używał.

Strażacy uratowali tylko niewielką część figur, na szczęście formy do odlewów przechowywane były w innym miejscu, stąd ich odtworzenie nie stanowiło większego problemu. Szybko przystąpiono także do odbudowy siedziby Madame Tussauds – potrwała ona trzy lata, w wyremontowanym budynku do „atrakcji” doszły restauracja i sala kinowa.

W ostatnich latach wiele figur władców i zbrojnych zastąpiły te przedstawiające celebrytów. Od 1970 roku Madame Tussauds ma filie zagraniczne, pierwszą z nich otwarto w Amsterdamie, a kolejne w Las Vegas (1999) i Nowym Jorku (2000). Obecnie jest już ich 25.

Figury woskowe wyniesione z płonącej siedziby salonu Madame Tussaud

► Niektóre z figur woskowych, które londyńscy strażacy wynieśli z płonącej siedziby salonu Madame Tussaud przy Marylebone Road. Jedną z najstojniejszych ocalałych (nie ma jej na tym zdjęciu) przedstawiała dr. Harleya H. Crippena (1862–1910), bohatera bardzo głośnej sprawy sądowej, brytyjskiego lekarza skazanego na śmierć za zabójstwo żony (notabene Polki z pochodzenia).

Źródło: Illustrated London News Group

Nowa ekspozycja czasowa w Ratuszu

► Wystawa malarstwa *Piąty Żywioł* to artystyczna opowieść o kobiecej sile, energii i pasji, przygotowana z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet. Autorką prac jest początkująca artystka, Jolanta Józwiak z Lubina. Kobieta, delikatna jak powietrze, silna jak ziemia, płynna jak woda i namiętą jak ogień, jest piątym żywiołem, łączącym wszystkie te pierwiastki w nową całość. Ekspozycja składa się z kilkunastu obrazów, ukazujących kobietę jako potęgę natury – nieokiełznaną i inspirującą. Intencją artystki było skłonienie do refleksji nad dziką i harmonijną naturą kobiecości.

Jolanta Józwiak – początkująca malarka, rodowita lubinianka, z wykształcenia historyk. Sztuka jest dla niej nieustanną eksploracją kobiecości i ekspresji. Twórczość artystki głównie abstrakcyjna, skupia się na przedstawianiu kobiecej siły, wrażliwości oraz wielowymiarowości. W swoich pracach łączy różne style, formy i treści, eksperymentując zarówno z klasycznymi technikami, jak i nowatorskimi rozwiązaniami. Często sięga po nietypowe narzędzia, co daje jej obrazom unikalny charakter, a nieustanna gra kolorów, faktur i emocji składa się na osobisty, autentyczny i oryginalny język twórczy.

Zapraszamy do świata, w którym sztuka oddaje hold kobiecości – pełnej pasji, mocy i nieograniczonego potencjału.

Piąty Żywioł

Jolanta
Józwiak
malarstwo

WERNISAŻ | ■ ■ ■ ■
■ ■ 7 marca, godz. 17.00

7 marca – 6 maja 2025

Ratusz w Lubinie, Rynek 23

Słowianie nad Odrą

Odra była świadkiem wielu ważnych wydarzeń historycznych.
Wzdłuż niej zamieszkiwały liczne plemiona Słowian.

► Dla Słowian Zachodnich jedną z ważniejszych rzek była Odra, przepływająca przez Górny i Dolny Śląsk, ziemię lubuską i Pomorze Zachodnie. Odra była świadkiem wielu ważnych wydarzeń historycznych. Wzdłuż niej zamieszkiwały liczne plemiona Słowian. Nad Odrą zbudowano, istotne z punktu widzenia handlowego i obronnego, grody: Racibórz, Opole, Wrocław, Głogów, Krosno i Szczecin. Kto zamieszkiwał nadodrzańskie krainy 1000 lat temu i świadkami jakich wydarzeń byli ci ludzie?

U źródeł rzeki Odry, między Głubczycami i Raciborzem a Opawą i Cieszynem rezydowali Gołęszycy, czyli ludzie mieszkający na gołężach, tj. terenach bezleśnych. Plemię Gołęszyców graniczyło od północy z Opolanami, których głównym grodem było Opole. Słowo „opole” oznaczało w średniowieczu pewną formę samorządu, terytorialną organizację sąsiedzką.

Dalej, między Odrą a rzeką Ślężą, w cieniu góry Ślęży, mieszkali Ślężanie. Geograf Bawarski, mnich z Ratyzbony, w IX wieku wymienił Ślężan (w formie „Sleenzane”) jako plemię posiadające 15 grodów. Od nazwy plemienia wywodzi się nazwa całego regionu, Śląsk. Do najważniejszych grodów Ślężan należały Wrocław, Oława i Niemcza, ta ostatnia znakomicie zapisała się w historii Polski, dzięki bohaterskiej obronie grodu przed wojskami dowodzonymi osobiście przez cesarza niemieckiego Henryka II w 1017 roku.

Następnie, wpływa do Odry rzeka Kaczawa, a po prawej rozciągają się Wzgórza Trzebnickie. Było to terytorium Trzebowian, których głównym grodem była Trzebnica. Nazwa plemienia pochodzi od słowa „trzebić”, czyli od karczowania lasu pod jego zasiedlenie. Dalej Odra przepływa przez Obniżenie Ścinawskie i ponownie skręca na zachód, by płynąć wzdłuż Wzgórz Dalkowskich. Jest to rozciągnięty obszar, na którym z kolei swe siedziby budowało plemię Dziadoszan. Wyszczególnić tutaj można grody Głogów i Szprotawę. Za czasów Bolesława Chrobrego ziemie te były świadkiem dwóch istotnych wydarzeń. W Hławie odbyło się spotkanie księcia Bolesława ze zmierzającym do Gniezna cesarzem Ottonem III. Natomiast, w 1015 roku doszło tu do bitwy z rycerstwem niemieckim. Zwycięstwo odnieśli wojowie Chrobrego, którzy zniemacka dopadli Niemców, gdy ci wycofywali się na zachód przez dolnośląską puszcę.

Płynąc przez Dolinę Środkowej Odry mija się Krosno. Przy grodzie rozegrała się wygrana przez Henryka II bitwa z Mieszkiem, synem Bolesława Chrobrego. Było to dla króla niemieckiego najdogodniejsze miejsce do przeprawienia się przez rzekę i stworzenia bezpośredniego zagrożenia dla Wielkopolski. Za Krosnem Odra kieruje się już tylko w kierunku północnym. Po jej obu stronach ziemie były zasiedlone przez plemię Lubuszan. Od wschodu wpływa rzeka Warta. Na zakolu Odry, w pobliżu grodu Cedynia, 24 czerwca 972 roku, stoczono bitwę z wojskami niemieckimi. W bitwie brał udział książę Mieszko I, lecz rozstrzygające uderzenie z wysokiego brzegu rzeki, zadały

ukryte oddziały pod dowództwem Czcibora, brata Mieszka. Biskup misyjny Brunon z Kwerfurtu napisał o bitwie: „Książę ich, Mieszko, zwyciężył sztuką, upokorzona pycha Teutonów musiała ziemię lizać, wojowniczy margrabia Hodo z poszarpanymi porożkami rzucił się do ucieczki”.

Na północy rozciąga się należąca do Pomorza Zachodniego Dolina Dolnej Odry. W pobliżu znajdował się gród Pyrzyce, będący siedzibą Pyrzyczan. Potem rzeka przepływała przez Szczecin i terytorium Wolinian. Geograf Bawarski podał, że we władaniu Wolinian było 70 osad i miejscowości. Chęć sprawowania kontroli nad stra-

tecznie położonymi grodami w pobliżu ujścia Odry do morza było zrozumiałym kierunkiem ekspansji pierwszych Piastów. Dlatego zarówno o wyspę Wolin, jak i całe Pomorze Zachodnie, Mieszko I toczył ciężkie boje, a potem również Bolesław III Krzywousty.

I tak oto, po przebyciu około 1000 kilometrów, rzeka Odra znajduje ujście do Bałtyku.

#CHROBRY1000

Sztuka mnie rusza – czwartkowe lekcje muzealne

Rusz do Pałacyku i daj się poruszyć sztuce!

► Sztuka porusza, wzrusza, skłania do refleksji, ale też generuje przemieszczanie, poszukiwanie, aktywność. Zawarta w tytule dwuznaczność stanowi kanwę nowego programu twórczych lekcji muzealnych w Galerii Pałacyk, skierowanych do najmłodszych. Na spotkania zapraszamy w każdy czwartek o godz. 9.00, 11.00 i 13.00 – będą towarzyszyć one aktualnie prezentowanym ekspozycjom. Celem lekcji muzealnych jest przybliżenie dzieciom różnorodnych zagadnień związanych ze sztuką i twórczością plastyczną. Zachęcamy do zadawania pytań i rozwijania krytycznego myślenia, co pomoże zrozumieć emocje wyzwalane przez wrażenia wizualne. Każde spotkanie składać się będzie z dwóch części – teoretycznej, służącej omówieniu treści aktualnie prezentowanej wystawy oraz warsztatowej, nawiązującej do technik użytych przez prezentowanych artystów.

Pierwszy blok zajęć, towarzyszący ekspozycji grafik czeskiego artysty Pavla Hlavatego, rozpocznie się **3 kwietnia** i potrwa do **5 czerwca**.

W części praktycznej dzieci poznają kilka artystycznych technik graficznych jak monotypia, monoprint, linoryt i stemple.

i muzem-lubin.pl

f [Galeria Pałacyk](#)

SZTUKA MNIERUSZA

Czwartkowe lekcje muzealne w Galerii Pałacyk

Oferta dla grup zorganizowanych
przedszkolnych (5-6 latki)
wczesnoszkolnych (klasy I-III)

Udział w lekcjach jest bezpłatny
Zapisy 577 888 903
Więcej informacji na stronie muzeum-lubin.pl

Muzeum Historyczne w Lubinie • Pracownia edukacji muzealnej • e-mail: edukacja@muzeum.lubin.pl

[f](#) [i](#) [@](#) [GALERIA PAŁACYK](#) [Muzeum Historyczne w Lubinie](#)

Weekend ze sztuką w Galerii Pałacyk

Sztuka witrażu

► Pierwsze zajęcia poświęcone sztuce witrażu odbyły się w lutym – zainteresowanie nim przerosło nasze oczekiwania, a lista osób chętnych do uczestnictwa błyskawicznie stała się bardzo długa. Zdecydowaliśmy się więc na kontynuację. Na kolejny „Weekend ze sztuką”, poświęcony artystycznemu wyrażeniu się w technice Tiffany’ego, zapraszamy w dniach 22 i 23 marca br. Nasze warsztaty to doskonała okazja do nauki, wymiany doświadczeń, jak również spotkania pasjonatów sztuki. Serdecznie zapraszamy wszystkich, którzy chcą odkryć magię witrażu i dać upust swojej kreatywności. Niezależnie od poziomu umiejętności, każdy znajdzie coś dla siebie – od podstawowych technik po bardziej zaawansowane metody. To nie tylko nauka, ale także inspirujące rozmowy, możliwość nawiązania nowych znajomości i wspólne tworzenie pięknych dzieł sztuki.

Dołącz do nas i pozwól sobie na chwilę artystycznego relaksu w wyjątkowej atmosferze!

i muzem-lubin.pl **f** [Galeria Pałacyk](#)

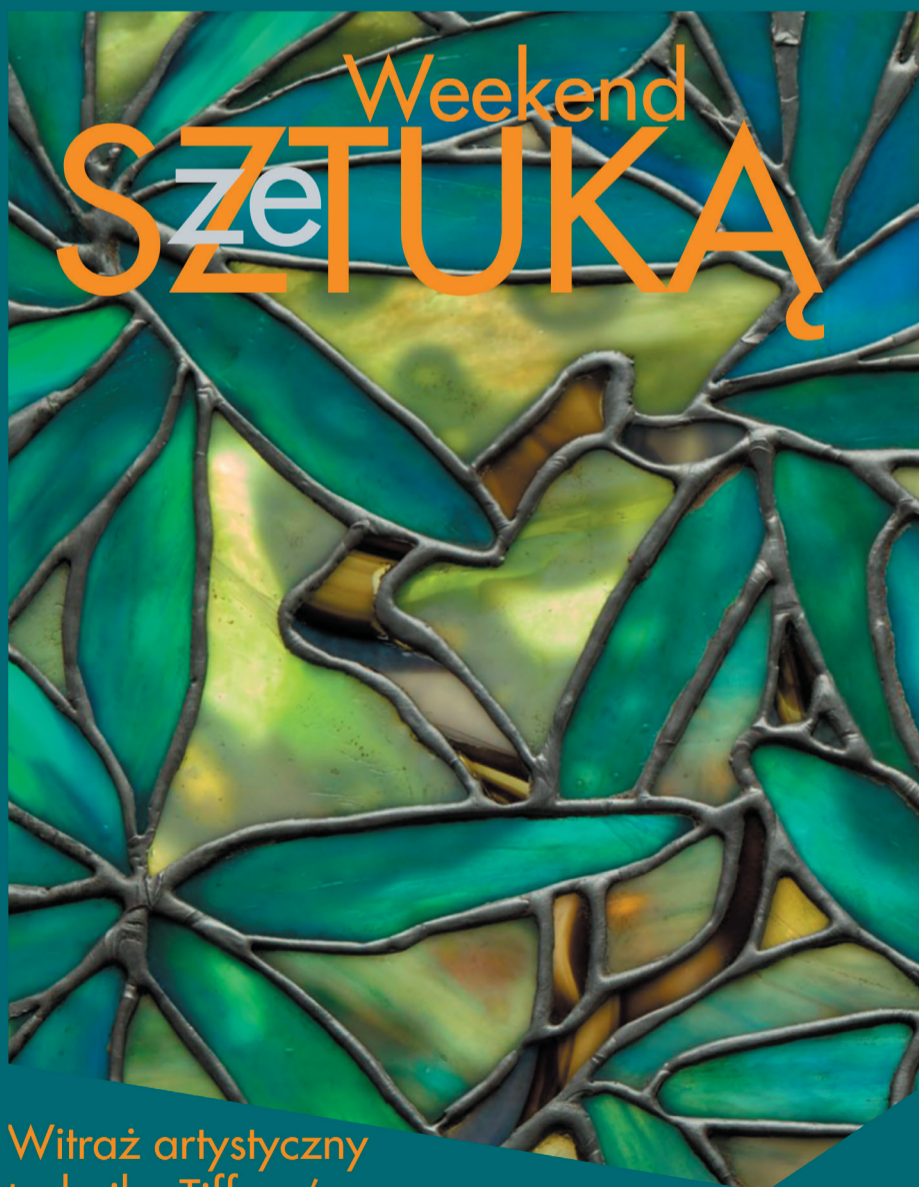
bibliotekamiedziowa.pl

[Biblioteka Cyfrowa Zagłębia Miedziowego](#)

magazyn **muzealny**

[Muzeum Historyczne w Lubinie](#)

Magazyn Muzealny nr 43 (48) | dodatek do „Wiadomości Lubirskich” | 20.03.2025 **Wydawca:** Muzeum Historyczne w Lubinie **Adres:** Rynek 23, 59-300 Lubin **Kontakt:** sekretariat@muzeum.lubin.pl **Teksty:** Piotr Bieruta (s. 1–Graficzna uczta...), Wojciech Holicki (s. 2–Zdarzyło się...), Damian Kwaśnik (s. 3–Słowianie...) Anita Bartoszewicz (s. 4–Sztuka...), Magdalena Gębarowska (s. 4–Weekend...) **Korekta:** Dorota Gońda **Projekt graficzny i skład:** Kamila Tworek **Redakcja:** Justyna Karlińska

Witraż artystyczny techniką Tiffany’ego

22, 23 III 2025, od godz. 12.00

Galeria Pałacyk, ul. M. Skłodowskiej-Curie 6 (parter), 59-300 Lubin

Koszt uczestnictwa 50 zł

Zapisy 731 123 222, 728 936 296

[f](#) [i](#) [@](#) [Muzeum Historyczne w Lubinie](#) [GALERIA PAŁACYK](#)